



EUPL

European Union Public Licence

v.1.1

Wytyczne dla użytkowników i programistów



Niniejsze wytyczne sporządziło konsorcjum OSOR:



Autor:

Patrice-Emmanuel Schmitz

Zastrzeżenie odpowiedzialności

Poglądy wyrażone w niniejszym dokumencie są wyłącznie poglądami autorów i nie można ich w żadnym wypadku interpretować jako oficjalne stanowisko Komisji Europejskiej.

Komisja Europejska nie gwarantuje, że informacje zawarte w niniejszym opracowaniu są dokładne, ani nie ponosi odpowiedzialności za sposób ich wykorzystania. Zawarte w opracowaniu odniesienia do jakichkolwiek konkretnych produktów, specyfikacji, procesów lub usług, ze wskazaniem nazwy handlowej, znaku towarowego, producenta lub innych danych, nie stanowią ani nie sugerują poparcia, rekomendacji lub preferencji ze strony Komisji Europejskiej.

Autorzy dołożyli wszelkich starań i dopilnowali, aby w stosownych przypadkach uzyskać zezwolenie na wykorzystanie jakichkolwiek części manuskryptów, w tym ilustracji, map, rysunków chronionych prawami własności intelektualnej, od tytułarnych posiadaczy takich praw lub od ich przedstawiciela prawnego.

Prawa autorskie:

Niniejsze sprawozdanie jest chronione prawem autorskim © 2007 & 2009 Wspólnota Europejska

Powielanie jest dozwolone, z wyłączeniem zastosowań komercyjnych, pod warunkiem wskazania źródła.

Spis treści

| | |
|---|-----------|
| 1. JAKI JEST CEL NINIEJSZYCH WYTYCZNYCH? | 1 |
| 2. KTO POWINIEN PRZECZYTAĆ NINIEJSZE WYTYCZNE?..... | 3 |
| 3. KORZYSTANIE Z OPROGRAMOWANIA CHRONIONEGO LICENCJĄ EUPL..... | 4 |
| 3.1. ZROZUMIENIE ZASAD WYDAWANIA LICENCJI | 4 |
| 3.2. ZROZUMIENIE ZASAD F/OSS | 4 |
| 3.3. UŻYWANIE KODU LICENCJI PUBLICZNEJ UE: PRAWA I OBOWIĄZKI | 6 |
| 3.3.1 <i>Twoje prawa zostały określone w art. 2 EUPL:</i> | 6 |
| 3.3.2 <i>Obowiązki zostały określone w art. 5 i 6 EUPL:</i> | 6 |
| 3.4. CZEGO MOŻESZ SIĘ SPODZIEWAĆ PO OPROGRAMOWANIU Z LICENCJĄ EUPL? | 10 |
| 3.5. GWARANCJE, ODPOWIEDZIALNOŚĆ, OBOWIĄZUJĄCE PRAWO | 11 |
| 3.6. DALSZA ROZBUDOWA I UŻYCIE Z INNYM OPROGRAMOWANIEM..... | 12 |
| 3.7. CZY MOŻNA MODYFIKOWAĆ EUPL? | 12 |
| 4. WYDANIE WŁASNEGO OPROGRAMOWANIA W RAMACH EUPL | 13 |
| 4.1. WARUNKI WSTĘPNE | 13 |
| 4.2. SPRAWDŹ PRAWA WŁASNOŚCI ORAZ PRAWA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ (IPR) SWOJEGO WŁASNEGO OPROGRAMOWANIA | 13 |
| 4.3. STOSOWANIE ZASAD F/OSS (BUDOWANIE SPOŁECZNOŚCI)..... | 14 |
| 4.4. DLACZEGO LICENCJA JEST WAŻNA? | 14 |
| 4.5. DECYZJA O PUBLIKACJI OPROGRAMOWANIA W RAMACH LICENCJI F/OSS | 15 |
| 4.6. DECYZJA O WYBORZE EUPL JAKO LICENCJI | 15 |
| 4.7. LICENCJA MUSI ZOSTAĆ WSKAZANA W KODZIE ŹRÓDŁOWYM | 15 |
| 4.8. NAJLEPSZE PRAKTYKI DOTYCZĄCE „USTANOWIENIA” KONTRAKTU EUPL | 17 |
| 4.9. NIE MA POTRZEBY REJESTROWANIA ZGODY ZATWIERDZAJĄCEJ LICENCJODAWCÓW | 17 |
| 4.10. REPOZYTORIUM, W KTÓRYM NALEŻY UDOSTĘPNIĆ KOD ŹRÓDŁOWY | 18 |
| 4.11. JAK I GDZIE OGŁOSIĆ SWOJĄ DECYZJĘ? | 18 |
| 5. OPRACOWYWANIE LUB INTEGROWANIE OPROGRAMOWANIA Z LICENCJĄ EUPL | 19 |
| 5.1. ZASADY OPRACOWYWANIA F/OSS..... | 19 |
| 5.2. JAK EUPL UMOŻLIWIA CI INTEGRACJĘ I ŁĄCZENIE OPROGRAMOWANIA | 19 |
| 5.3. DLACZEGO INTEGRACJA JEST PRZYDATNA - DLACZEGO LICENCJE MOGĄ OGRANICZAĆ INTEGRACJĘ | 20 |
| 5.4. SZCZEGÓŁOWE KWESTIE ZWIĄZANE Z EUPL | 20 |
| 5.5. ZGODNOŚĆ Z INNYMI LICENCJAMI | 20 |
| 5.6. ŁĄCZENIE UTWORÓW Z RÓŻNYMI LICENCJAMI | 21 |
| 5.7. WPŁYW KLAUZULI ZGODNOŚCI EUPL NA WARUNKI LICENCJONOWANIA INNEGO UTWORU | 22 |
| 6. NOWE WERSJE EUPL | 23 |
| 7. PODSUMOWANIE..... | 24 |

JAK KORZYSTAĆ Z EUPL?

Wytyczne dla użytkowników i programistów

1. Jaki jest cel niniejszych wytycznych?

Niniejsze praktyczne wytyczne zawierają następujące informacje:

- jak korzystać z oprogramowania rozpowszechnianego w ramach „licencji publicznej Unii Europejskiej” („European Union Public Licence - EUPL”) w jej ostatniej wersji v. 1.1, oraz
- jak korzystać z licencji w celu rozpowszechniania własnego oprogramowania.

Udzielając odpowiedzi na pytanie: „Czym jest licencja EUPL?”, dokument ten ma przede wszystkim na celu sprawdzenie, w jakim stopniu może być ona przydatna, w zależności od roli, w jakiej występujesz: właściciela, autora (licencjodawcy) czy użytkownika oprogramowania.

Dzielenie się oprogramowaniem, które jest fundamentalną zasadą „oprogramowania bezpłatnego lub oprogramowania typu »open source«” (F/OSS), jest jednym z najbardziej efektywnych sposobów jego rozpowszechniania, poprawienia jego jakości (umożliwiając innym programistom sprawdzenie, ulepszenie lub rozbudowanie jego cech funkcjonalnych) oraz zaoszczędzenia kosztów, unikając „ponownego odkrywania Ameryki”.

Takie dzielenie się oprogramowaniem zostało jednogłośnie rekomendowane organom administracji publicznej przez ministrów UE

odpowiedzialnych za politykę administracji elektronicznej (eGovernment)¹.



Deklaracja Ministerialna przyjęta jednogłośnie dnia 24 listopada 2005 r. w Manchester, Zjednoczone Królestwo (<http://archive.cabinetoffice.gov.uk/egov2005conference/documents/proceedings/pdf/051124declaration.pdf>).

Jednakże pisząc oprogramowanie, jego autor tworzy element własności. Jeżeli autor ten jest pracownikiem lub urzędnikiem organu administracji publicznej, organ ten będzie prawdopodobnie właścicielem stworzonego oprogramowania. Jeżeli autor jest wykonawcą, któremu organ administracji publicznej zlecił napisanie oprogramowania, należy założyć, że umowa na wykonanie usługi zapewnia organowi administracji publicznej pełną własność, w tym wszystkie prawa związane z prawem autorskim (kwestię tę należy sprawdzić, przeglądając każdorazowo umowę pomiędzy organem administracji publicznej a dostawcą oprogramowania). Oprogramowanie komputerowe jest chronione prawem autorskim. Prawo autorskie zapewnia właścicielowi utworu pewne prawa do niego oraz czyni bezprawnym korzystanie z utworu lub jego adaptację przez inne osoby tak, jakby był on ich własnością – bez konkretnego zezwolenia lub „licencji”.

Z tego też względu, aby ułatwić dzielenie się oprogramowaniem oraz jego ponowne wykorzystanie lub ulepszanie, Komisja Europejska stworzyła EUPL w celu ochrony zarówno interesu autorów (poprzez zabezpieczenie ich praw autorskich oraz zapobieganie możliwości przywłaszczenia utworu przez osoby trzecie), jak i użytkowników (poprzez zapewnienie im wszystkich praw przyznanych na mocy licencji F/OSS: użycie, modyfikacja oraz ponowne rozpowszechnianie).

Stworzenie EUPL było wynikiem jedyne w swoim rodzaju procesu. Żaden organ administracji publicznej wielkości Komisji Europejskiej nigdy wcześniej nie opublikował licencji F/OSS ani nie zdecydował się na korzystanie z licencji F/OSS w sposób systematyczny. Omawiana licencja jest wynikiem trzech lat badań i analiz kilku istniejących licencji F/OSS, które to badania i analizy dowiodły, że wciąż są potrzeby niezaspokojone przez istniejące licencje. Przedstawiono trzy porady prawne. Komisja Europejska zorganizowała forum publiczne oraz

międzynarodową konferencję prawników. Licencja publiczna UE v. 1.0 została ostatecznie zatwierdzona przez Komisję Europejską w styczniu 2007 r. (w języku angielskim, francuskim i niemieckim). Ta decyzja Komisji Europejskiej, druga decyzja w styczniu 2008 r. (zatwierdzająca EUPL v. 1.0 w 19 pozostałych językach urzędowych UE) oraz trzecia decyzja ze stycznia 2009 r. wprowadzająca pewne wyjaśnienia do tekstu licencji we wszystkich wersjach językowych (EUPL v. 1.1) wiążą się z następującą motywacją:

- EUPL musiała być prawomocna we wszystkich językach urzędowych Unii Europejskiej, w poszanowaniu zasady różnorodności językowej uznanej w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej;
- EUPL musiała uwzględniać specyfikę oraz różnorodność prawodawstwa państw członkowskich oraz prawodawstwa wspólnotowego (terminologię prawa autorskiego, informacje, gwarancje, odpowiedzialność, obowiązujące prawo i jurysdykcję);
- EUPL miała zapewniać zgodność na niższych szczeblach z innymi najbardziej istotnymi licencjami.

EUPL jest „narzędziem prawnym” już wykorzystywanym przez Komisję Europejską do rozpowszechniania oprogramowania i może być również wykorzystywana przez innych dostawców oprogramowania, w tym organy administracji publicznej z państw członkowskich Unii Europejskiej.

Celem niniejszych wytycznych jest zapewnienie – w zależności od roli, jaką pełnisz – wyjaśnień oraz konkretnych odpowiedzi na ewentualne pytania związane z wykorzystaniem EUPL do rozpowszechniania lub do stosowania oprogramowania, na które otrzymałeś licencję w ramach EUPL.



2. Kto powinien przeczytać niniejsze wytyczne?

Wytyczne są przeznaczone dla osób, które:

- chcą korzystać z oprogramowania opublikowanego w ramach EUPL;
- posiadają prawa do oprogramowania i zastanawiają się, czy wybrać EUPL jako licencję do jego rozpowszechniania;
- zaczynają opracowywać oprogramowanie, mogą integrować oprogramowanie, na które uzyskali licencję EUPL oraz chcą wydać produkt w ramach licencji EUPL lub innej licencji F/OSS.

Wytyczne są skierowane do następujących zainteresowanych stron:

- służb Komisji Europejskiej, podczas podejmowania decyzji o rozpowszechnianiu oprogramowania, które posiadają w ramach licencji F/OSS;
- organów sektora publicznego podczas podejmowania decyzji o korzystaniu z

EUPL do rozpowszechniania własnego oprogramowania jako F/OSS;

- wszystkich pozostałych zainteresowanych stron, które chcą wykorzystać EUPL do rozpowszechniania swojego oprogramowania, w tym przedsiębiorstw sektora prywatnego lub indywidualnych autorów. Chociaż EUPL jest specjalnie dostosowana do europejskich ram prawnych, mogą z niej także korzystać autorzy zlokalizowani poza Unią Europejską;
- wszystkich programistów lub użytkowników (organów lub osób fizycznych), którzy są potencjalnymi użytkownikami utworu chronionego licencją EUPL.



3. Korzystanie z oprogramowania chronionego licencją EUPL

3.1. Zrozumienie zasad wydawania licencji

Pisząc oprogramowanie tworzymy jednocześnie własność intelektualną, która jest chroniona prawem autorskim, podobnie jak w przypadku utworu literackiego lub artystycznego.

Prawo autorskie daje właścicielowi utworu pewne prawa do niego oraz nakłada ograniczenia prawne na sposób, w jaki inni mogą korzystać z tego utworu. Prawo autorskie ma swój początek w ochronie utworów pisanych, przy czym warto pamiętać, że oprogramowanie komputerowe oraz związane z nim materiały są traktowane przez prawo autorskie jako rodzaj utworu literackiego.

Posiadanie prawa autorskiego do utworu, niezależnie od tego, czy jest to książka czy oprogramowanie, oznacza, że to właściciel, zwykle pierwotni autorzy lub ich pracodawca, decyduje o tym, kto może je powielać, adaptować oraz rozpowszechniać. Zasadniczo, zrobić to może jedynie właściciel. Każdy, kto

bez pozwolenia powiela, zmienia lub rozpowszechnia czyjś utwór podlega działaniom o charakterze prawnym.

Pozwolenia na powielanie, zmianę lub rozpowszechnianie utworu może udzielić właściciel innym osobom w drodze licencji, na przykład EUPL.

Taką licencję (jaką jest EUPL) uznaje się za umowę pomiędzy **Licencjodawcą** (autorem oprogramowania) a **Licencjobiorcą** (użytkownikiem oprogramowania, który może z niej korzystać zgodnie z warunkami licencji). Należy zwrócić uwagę, że jeżeli nie zgadzasz się na warunki licencji, zwykle nie masz prawa użytkować, powielać, zmieniać ani rozpowszechniać oprogramowania. Jeżeli zrobisz to bez wyrażenia zgody na warunki licencji, naruszasz prawo autorskie.



3.2 Zrozumienie zasad F/OSS



Licencja EUPL v. 1.1 jest licencją na oprogramowanie bezpłatne / typu Libre / typu „open source” (F/OSS). W marcu 2009 r. uzyskała certyfikat licencji typu „open source” od OSI – Inicjatywy Open Source – gdyż spełnia warunki definicji Open Source (OSD). Licencja spełnia również warunki sformułowane przez Fundację Bezpłatnego Oprogramowania (FSF), które można wspólnie streścić jako zapewnienie czterech głównych wolności dla licencjobiorcy:

- wolność użytkowania lub korzystania z

oprogramowania w dowolnym celu i przez dowolną liczbę użytkowników;

- wolność uzyskania kodu źródłowego (w celu przestudiowania, jak działa oprogramowanie);
- wolność dzielenia się, redystrybucji kopii oprogramowania;
- wolność modyfikacji, adaptacji, ulepszania oprogramowania zgodnie z konkretnymi potrzebami oraz dzielenia się tymi modyfikacjami.

Inicjatywa Open Source (OSI)

(zob.: www.opensource.org/docs/definition.php) ustanowiła dziesięć zasad OSD, które każda licencja typu open source musi spełnić:

Wolna redystrybucja

„Licencja nie może zabraniać żadnym osobom sprzedawania lub rozdawania oprogramowania



jako komponentu zbiorczej dystrybucji oprogramowania, zawierającej oprogramowanie z kilku różnych źródeł. Licencja nie może wymagać honorarium lub innych korzyści z takiej sprzedaży.”

Przekazanie kodu źródłowego

„Program musi zawierać kod źródłowy i musi umożliwiać rozpowszechnianie zarówno kodu źródłowego, jak i formy skompilowanej. Jeśli jakaś forma produktu nie jest rozpowszechniana z kodem źródłowym, musi istnieć powszechnie znany sposób uzyskiwania kodu źródłowego, najlepiej po kosztach nieprzekraczających uzasadnionych kosztów reprodukcji, z możliwością bezpłatnego pobrania go przez Internet. Kod źródłowy musi być preferowaną formą modyfikacji programu przez programistę. Nie dopuszcza się celowego utrudniania dostępu do kodu źródłowego. Formy pośrednie takie jak wynik z preprocesora lub tłumacza nie są dopuszczalne.”

Zezwolenie na wytwarzanie i dystrybucję utworów zależnych

„Licencja musi zezwalać na modyfikacje oraz utwory zależne i musi zezwalać na ich rozpowszechnianie na takich samych warunkach jak oprogramowanie źródłowe”.

Przepis dotyczący integralności kodów źródłowych autora

„Licencja może zastrzec dystrybucję zmodyfikowanych kodów źródłowych, **tylko** wtedy, gdy licencja zezwala na rozpowszechnianie „łatek” (ang. patch files) wraz z kodem źródłowym w celu modyfikacji programu podczas kompilacji (ang. build time). Licencja musi wyraźnie zezwolić na rozpowszechnianie oprogramowania utworzonego ze zmodyfikowanych kodów źródłowych. Licencja może wymagać, aby utwór zależny nosił inną nazwę lub numer wersji niż oryginalne oprogramowanie”.

Wynika to z faktu, że choć sprzyjanie wielu ulepszeniom jest korzystne, użytkownicy mają prawo wiedzieć, kto jest odpowiedzialny za oprogramowanie, z którego korzystają. Autorzy i osoby pracujące nad oprogramowaniem mają wzajemne prawo wiedzieć, „pod czym się podpisują” i chronić własną reputację. Licencja może wymagać, aby odróżniać zmiany lub

ulepszenia od oryginalnego źródła.

Niedyskryminowanie osób lub grup

„Licencja nie może dyskryminować żadnych osób lub grup osób”.

W niektórych krajach mogą obowiązywać ograniczenia eksportowe (embarga) dla pewnych rodzajów oprogramowania. Sama licencja jednak nie może uwzględniać takich ograniczeń.

Niedyskryminowanie obszarów zastosowań

„Licencja nie może zabraniać nikomu używania programu w jakimś specyficznym rodzaju zastosowania. Na przykład nie może zastrzec użycia programu w biznesie lub w badaniach genetycznych”.

Brak „dodatkowych” ograniczeń dotyczących rozpowszechniania licencji

„Prawa załączone do programu muszą dotyczyć wszystkich, do których program jest redystrybuowany, bez konieczności wykonania dodatkowej licencji przez te strony”.

Ma to na celu zakaz ograniczenia dystrybucji oprogramowania środkami pośrednimi takimi, jak na przykład wymaganie umowy o zachowaniu poufności.

Licencja nie może być przypisana do danego produktu

„Prawa przypisane do programu nie mogą zależeć od tego, czy program ten stanowi część pewnej dystrybucji oprogramowania. Jeśli program zostanie wyłączony z takiej dystrybucji i wykorzystany lub rozpowszechniony zgodnie z zasadami licencji programu, wszystkie strony, do których program jest redystrybuowany, powinny mieć takie same prawa, jak te gwarantowane w ramach oryginalnej dystrybucji oprogramowania”.

Licencja nie może ograniczać innego oprogramowania

„Licencja nie może zawierać ograniczeń dla innego oprogramowania, które jest dystrybuowane wraz z oprogramowaniem objętym licencją. Na przykład, licencja nie może wymagać, aby wszystkie programy dystrybuowane na tym samym nośniku były



programami typu »open source«”.

Licencja musi być technicznie neutralna

„Żadne postanowienie licencji nie może opierać się na jakiegokolwiek konkretnej technologii lub rodzaju interfejsu”.

Internet nie jest obecnie jedynym kanałem dystrybucji oprogramowania (są inne, jak CD-Rom, FTP, itp.). W przyszłości mogą też pojawić się inne kanały (które zostaną dopiero wynalezione), a licencja nie może wykluczać jakiegokolwiek konkretnej technologii lub być związana z taką technologią.

3.3 Używanie kodu licencji publicznej UE: prawa i obowiązki

3.3.1 Twoje prawa zostały określone w art. 2 EUPL:

„Uzyskując” „utwór” (oprogramowanie lub dokumentację) na mocy licencji EUPL, otrzymujesz szereg obowiązujących na całym świecie, trwałych i bezpłatnych praw bez wyłączości.

„**Obowiązujących na całym świecie**” oznacza, że Twoje prawa nie są ograniczone przestrzennie. Możesz korzystać z utworu objętego licencją w Europie lub poza obszarem Europy, lub poprzez międzynarodową sieć komunikacyjną.

„**Trwałych**” oznacza, że Twoje prawa nie są ograniczone w czasie. Zakładając że będziesz nadal spełniał warunki licencji, prawa przysługują Ci na zawsze, a licencjodawca nie wycofa licencji.

„**Bezpłatnych**” oznacza, że sama licencja zostaje Ci przyznana bez opłat. Mogą to być opcjonalne opłaty związane z usługami uzupełniającymi, takimi jak wsparcie (szczegółowa obsługa).

Ogólnie, mając licencję F/OSS, szczególnie EUPL, jako licencjobiorca masz możliwość:

- uzyskania kodu źródłowego z repozytorium wolnego dostępu. Repozytorium tego nie określa się mianem „repozytorium internetowego” (gdyż licencja jest neutralna względem technologii), niemniej jednak publikowanie kodu w Internecie jest zgodne z obecnymi najlepszymi praktykami.

- korzystania z utworu (tzn. oprogramowania) w każdych okolicznościach oraz w dowolnym celu. Oznacza to na przykład, że dopuszcza się zarówno użytkowanie prywatne, jak i publiczne, użytkowanie dla celów niezarobkowych i zarobkowych.
- powielania utworu. Oznacza to robienie kopii.
- modyfikacji utworu oryginalnego oraz opracowywania utworów zależnych. Oznacza to, że możesz adaptować kod do swoich konkretnych potrzeb, uwzględniać oprogramowanie w szerszym rozwinięciu lub przeciwnie czerpać z niego tylko te części, które mogą być Ci przydatne.
- publicznego przekazywania (korzystania z niego przez sieć publiczną lub usługi dystrybucyjne w oparciu o utwór – „oprogramowanie jako usługa” za pośrednictwem Internetu).
- rozpowszechniania utworu lub jego kopii. Masz również prawo rozpowszechniania zmodyfikowanej wersji utworu lub utworów zależnych, jak wspomniano powyżej.
- wypożyczania i najmu utworu lub jego kopii.
- sublicencjonowania praw do utworu lub jego kopii, co oznacza, że będziesz dokonywał dystrybucji w ramach warunków licencji (EUPL zgodnie z klauzulą „copyleft”) oraz sublicencjonowania wszystkich przyznanych Ci praw nowym zainteresowanym osobom zgodnie z EUPL.



3.3.2 Obowiązki zostały określone w art. 5 i 6 EUPL:

W zakresie korzystania z oprogramowania

Jeżeli jesteś zwykłym użytkownikiem oprogramowania, „które uzyskałeś lub pobrałeś”, nie modyfikując kodu źródłowego, ku pożytkowi własnemu lub swojej organizacji (jednego organu administracji publicznej, jednego organu prawnego) i nie rozpowszechniasz ani nie przekazujesz oprogramowania osobom trzecim, nie ma konkretnych obowiązków ani ograniczeń w zakresie uzyskanych przez Ciebie praw.

Korzystając z oprogramowania, masz unikać wszelkiego nieuprawnionego korzystania z własności intelektualnej wcześniejszych autorów: nazw, logo, znaków towarowych, znaków usługowych, itp. Na przykład możesz używać „CIRCA” (oprogramowania objętego licencją EUPL przez Komisję Europejską) do wymiany informacji z oddalonymi użytkownikami w ramach swoich własnych usług lub projektu. Jednak fakt korzystania z „CIRCA” nie upoważnia cię do używania nazwy (lub logo) Komisji Europejskiej dla celów reklamowych lub dla stwierdzenia, że Twoją działalność wspiera, ułatwia lub finansuje Komisja Europejska.

W zakresie licencjonowania oprogramowania jako pierwotny autor

Jeżeli jako pierwszy podejmujesz decyzję o licencjonowaniu utworu (będąc „pierwotnym autorem” lub pierwszym licencjodawcą), musisz zapewnić (a poprzez licencję dostarczasz formalną gwarancję), że prawa autorskie stanowią Twoją własność lub posiadasz je wcześniej na mocy stosownej licencji.

Na przykład jeżeli Twój organ administracji publicznej chce udzielić licencji na oprogramowanie, sprawdź, czy autorzy oprogramowania są lub byli pracownikami tego organu administracji lub czy byli wykonawcami (pracującymi na mocy umowy o świadczenie usług przenoszącej wszystkie prawa na Twój organ administracji). Powyższą formalną gwarancję (zob. art. 6 EUPL) składa się poprzez umieszczenie widocznych wzmianek o prawach autorskich w kodzie oprogramowania (ze wskazaniem nazwy posiadacza praw autorskich).

Pierwszy licencjodawca może również uwzględnić w utworze określone części kodu oprogramowania, na które otrzymuje licencję na mocy licencji permisywnej (lub licencji typu

„non-copyleft”), która podobnie jak „Nowa BSD”, „Apache 2.0” lub „Licencja MIT”, dopuszcza redystrybucję licencjonowanego kodu na mocy innej licencji: licencji EUPL. W takim przypadku należy dokładnie sprawdzić postanowienia licencji „permisywnej”, w szczególności wszystkie klauzule związane z warunkami lub redystrybucją oraz pod kątem istniejących oznaczeń praw autorskich.

W zakresie modyfikacji oprogramowania

Jeżeli uzyskasz oprogramowanie na mocy licencji EUPL i będziesz chciał z jakiegokolwiek powodu edytować kod, musisz respektować prawa autorskie pierwotnego autora (tzn. Wspólnoty Europejskiej), oraz (ewentualnych) późniejszych współautorów, w szczególności wszystkie związane z nimi wzmianki. Dlatego też, nie wolno usuwać żadnych oznaczeń praw autorskich, jeżeli są obecne w kodzie źródłowym, który jest używany do pisania Twojego utworu zależnego.

Jeżeli dokonasz pewnych ulepszeń, wskaż jasno początek i koniec takich ulepszeń, umieść datę w miejscu, gdzie dokonano modyfikacji oraz swój własny znak praw autorskich, który będzie cię jasno identyfikował jako autora oraz właściciela praw autorskich do modyfikacji. Należy to zrobić możliwie jak najszybciej po dokonaniu modyfikacji, nawet jeżeli nie zamierzasz redystrybuować oprogramowania (gdyż Twoja organizacja może w przyszłości podjąć przeciwną decyzję). Jeżeli planujesz redystrybucję oprogramowania po dokonaniu modyfikacji lub ulepszenia, nie zapomnij, że EUPL (art. 6) wymaga od każdego współautora jednej formalnej gwarancji: aby prawa autorskie wpisanego kodu były Twoją własnością lub abyś miał na nie licencję z prawem do jego redystrybucji.

W zakresie redystrybucji oprogramowania

Czym jest „rozpowszechnianie”

Według definicji EUPL, *rozpowszechnianie* lub *przekazywanie* (publiczne) to każdy akt sprzedaży, darowania, wypożyczenia, najmu, rozpowszechnienia, przekazania, nadania lub innego udostępnienia, w trybie *on-line* lub *off-line*, kopii utworu lub udostępnienia jego istotnych cech funkcjonalnych. Definicja ta jest bardzo szeroka i obejmuje coś więcej aniżeli zwykłe dostarczenie „kopii” oprogramowania.



Umożliwiając użytkownikom pracę z oprogramowaniem w trybie on-line, tak jak robi to na przykład dostawca usług internetowych (oprogramowanie jako usługa), „dokonujemy publicznego przekazania”.

Czy to znaczy, że wszyscy dostawcy usług internetowych (ISP) muszą spełniać warunki dystrybutora (szczególnie te dotyczące udostępnienia repozytorium, w którym dostępny będzie kod źródłowy oprogramowania), mimo iż część z nich korzysta jedynie z gotowych wersji standardowych komponentów F/OSS (chronionych licencją EUPL) (nie opracowując utworów zależnych)? Nie, to stwarzałoby jedynie ciężar i nie jest celem licencji. Celem licencji jest ochrona praw wszystkich użytkowników (a w szczególności praw pierwotnego autora oraz późniejszych współautorów) w sytuacji, gdy dostawcy usług internetowych świadczą swe usługi w oparciu o utwory zależne, których nie rozpowszechnia ani też na które nie udziela licencji żadne inne repozytorium. Jedynie w takich przypadkach dostawcy usług internetowych muszą spełnić

warunki dystrybutora.

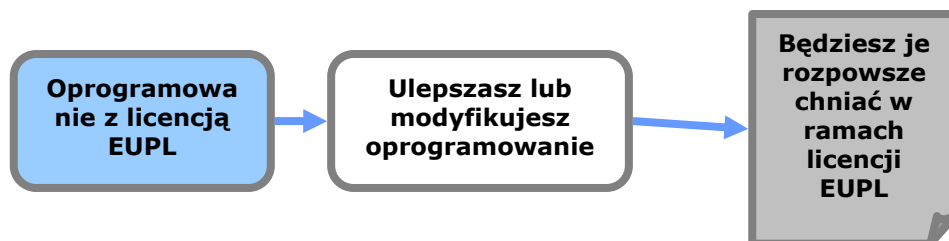
Gdy „rozpowszechniasz” oprogramowanie

W przypadku redystrybucji oprogramowania osobom trzecim musisz uwzględnić dwa wymagania; jedno dotyczące korzystania z licencji oraz drugie dotyczące udostępnienia repozytorium, w którym dostępny będzie kod źródłowy oprogramowania.

A) Wymaganie dotyczące licencji

Jeżeli rozpowszechniasz kopie programu, na który udzielono Ci licencji na mocy EUPL, zgodnie z postanowieniem EUPL musisz zawsze udostępnić te kopie.

Jeżeli stworzyłeś utwór zależny (co oznacza, że zmodyfikowałeś oprogramowanie, dodałeś cechy funkcjonalne, przetłumaczyłeś interfejs na inny język, itp.), oraz jeżeli rozpowszechniasz ten nowy utwór, musisz również zastosować tę samą licencję EUPL (bez modyfikowania warunków licencji) względem całego utworu zależnego.



Wykres 1: Efekt „copyleft”

EUPL przewiduje istotny wyjątek do powyższej reguły: jest to przypadek, w którym obowiązkowe jest użycie zgodnej licencji copyleft.

Licencję oprogramowania określa się mianem „copyleft”, gdy redystrybucja oryginalnego kodu lub wyniku dowolnego połączenia z kodem musi być licencjonowana w ramach tej niezmodyfikowanej licencji.

Powszechna Licencja Publiczna GNU (GPLv.2) jest najczęściej używaną licencją typu „copyleft”.

Zgodnie z art. 5, EUPL jest również licencją typu „copyleft” w celu uniknięcia jakiegokolwiek wyłącznego przywłaszczenia

oprogramowania.

Z punktu widzenia EUPL, istnieją następujące zgodne licencje typu „copyleft”: (stan na dzień 1 lutego 2009 r.):

- Powszechna Licencja Publiczna GNU (GPL v. 2)
- Licencja Oprogramowania „Open Source” (OSL) v. 2.1 lub v. 3.0
- Powszechna Licencja Publiczna (*Common Public Licence*) v. 1.0
- Licencja Publiczna Eclipse v. 1.0
- „CeCILL” v. 2.0



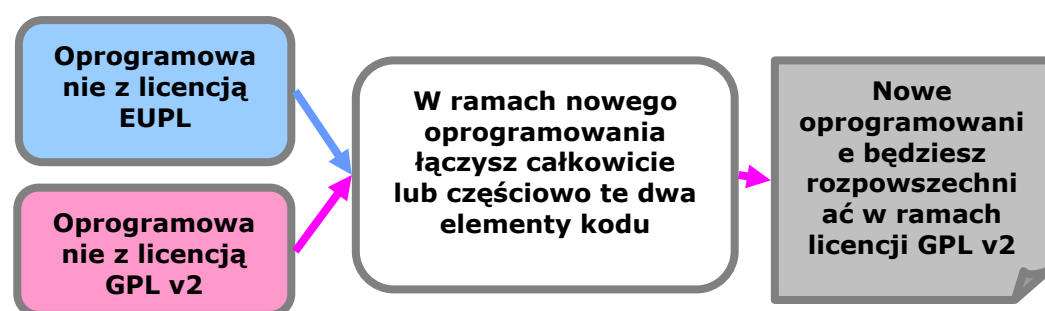
Co to oznacza?

Wyobraź sobie, że połączyłeś dwie części kodu oprogramowania:

- na pierwszą część kodu udzielono Ci licencji w ramach EUPL;
- na drugą część kodu udzielono Ci licencji na mocy jednej z powyższych zgodnych licencji typu „copyleft” (na przykład „GPL” v. 2).

zależnego, będziesz dokonywał redystrybucji tego utworu na mocy GPL v. 2. Jest to obowiązek wynikający z GPL v. 2, która jest licencją typu „copyleft”. EUPL rozwiązuje „konflikt licencji”, upoważniając cię do wywiązania się z takiego obowiązku.

Jeżeli zdecydujesz się na redystrybucję utworu



Wykres 2: Klauzula zgodności

Należy zwrócić uwagę, że budując oprogramowanie z różnych komponentów „open source”, rzadko kiedy zobowiązani jesteśmy do łączenia lub wiązania ich kodu w jedno źródło. Na ogół różne komponenty oprogramowania będą wymieniać i przetwarzać parametry bez łączenia się. W takim przypadku każdy komponent może pozostać chroniony w ramach swojej oryginalnej licencji.

Wyobraźmy sobie drugi przypadek, w którym połączyłeś dwie inne części kodu oprogramowania:

- na pierwszy uzyskałeś licencję EUPL;
- na drugi uzyskałeś licencję „*permisywną*”

Licencję na oprogramowanie określa się jako „*permisywną*”, gdy na redystrybucję oryginalnego kodu lub wyniku dowolnego połączenia z kodem można uzyskać dowolną licencję (tę samą lub inną), w tym licencję „*właścicielską*” (w której sprzedawca zastrzega sobie wszystkie prawa autorskie). Dobrze znane przykłady licencji permisywnych to licencja MIT oraz rodzina licencji BSD.

Jeżeli zdecydujesz się na redystrybucję utworu zależnego, dokonasz jego redystrybucji na mocy EUPL. Jest to obowiązek wynikający z art. 5 EUPL (klauzula „copyleft”).





Wykres 3: Łączenie z permisywnym kodem źródłowym

b) Wymaganie dotyczące publikacji kodu źródłowego

W przypadku dystrybucji utworu zależnego musisz przekazać zmodyfikowany kod źródłowy z repozytorium wolnego dostępu (w większości

przypadków będzie to strona internetowa lub adres FTP). Musisz przynajmniej przedstawić link lub adres umożliwiający każdemu licencjobiorcy otwarcie tego repozytorium oraz dotarcie do lub ściągnięcie kodu źródłowego, przez cały okres dystrybucji utworu.

3.4 Czego możesz się spodziewać po oprogramowaniu z licencją EUPL?

Jako (pierwotny) autor, lub współautor ulepszenia istniejącego utworu z licencją EUPL możesz oczekiwać ochrony swoich praw autorskich, gdyż EUPL wymaga, aby licencjobiorcy:

- respektowali prawa autorskie pierwotnego autora (oraz ewentualnych późniejszych współautorów), w szczególności wszystkich wzmianek związanych z tymi prawami.

Jako (pierwotny) autor, lub współautor ulepszenia istniejącego utworu z licencją EUPL możesz oczekiwać, iż Twój utwór nigdy nie zostanie przywłaszczony przez osobę trzecią (na przykład sprzedawcę oprogramowania, który uczyni z niego swoją własność), gdyż EUPL wymaga, aby licencjobiorcy:

- stosowali licencję EUPL w przypadku rozpowszechniania kopii lub utworów zależnych².

Jako (pierwotny) autor, lub współautor ulepszenia istniejącego utworu z licencją EUPL możesz oczekiwać, iż zostaniesz poinformowany

o jakiegokolwiek redystrybucji. Nie ma formalnego obowiązku (czy „gwarancji”) informowania pierwotnego autora (lub bycia poinformowanym, tzn. w przypadku ulepszenia). Jednakże tak długo jak będziesz autorem lub współautorem, pozostaniesz aktywny i będziesz uczestniczył w „społeczności ludzi pracujących z licencjonowanym oprogramowaniem”, w rozwoju lub po prostu w forach związanych z licencjonowanym utworem (na przykład na temat wybranego wspólnego środowiska rozwojowego »collaborative development environment«), pozostaniesz w obiegu i będziesz otrzymywał informacje zwrotne. To zapewni Ci prawo dostępu do zmodyfikowanego kodu oraz do korzystania z ulepszeń dla twoich własnych potrzeb, gdyż EUPL gwarantuje, że:

- w przypadku redystrybucji utworu zależnego redystrybutor ma obowiązek przekazać zmodyfikowany kod źródłowy z repozytorium wolnego dostępu.

Jako autor, lub współautor ulepszenia istniejącego utworu uzyskanego na mocy licencji EUPL możesz oczekiwać, iż Twoja własność intelektualna (nazwy, logo, znaki handlowe, znaki usługowe itp.) będą respektowane, gdyż EUPL wymaga od wszystkich użytkowników (lub redystrybutorów) unikania wszelkiego

² Za wyjątkiem przypadku zgodnej licencji „copyleft”, która również zapobiega przywłaszczeniu przez osoby trzecie, jak wyjaśniono w sekcji 5.5



nieupoważnionego korzystania z własności intelektualnej poprzednich autorów.

Wreszcie, jako użytkownik oprogramowania uzyskanego na mocy licencji EUPL, masz gwarancję trwałości dotyczącą licencjonowania kodu, gdyż nie jest możliwe żadne wycofanie się

z EUPL - nawet jeżeli pierwotny autor może zdecydować o zastosowaniu innych warunków licencjonowania do kolejnych wersji oryginalnego kodu źródłowego, to co uzyskałeś w ramach licencji jest Tobie zagwarantowane bez ograniczeń czasowych.

3.5 Gwarancje, odpowiedzialność, obowiązujące prawo

Jako użytkownik oprogramowania z licencją EUPL nie otrzymujesz żadnych gwarancji dotyczących jakości oprogramowania, a dystrybutor oprogramowania zrzeka się wszelkiej odpowiedzialności za szkody spowodowane oprogramowaniem – w zakresie dopuszczalnym obowiązującym prawem.

Oznacza to, że, zgodnie z warunkami licencji, oraz poza wyjątkowymi przypadkami (przewinienie rozmyślne lub szkody wyrządzone osobom fizycznym) licencjodawca w żadnym wypadku nie będzie odpowiadał za jakiegokolwiek bezpośrednie lub pośrednie, materialne lub moralne, szkody o jakimkolwiek charakterze. Wyklucza się tu roszczenia związane z utratą danych, utratą renomy, przerwą w pracy, awarią komputera, utratą możliwości biznesowych, itp.

Przykład:

Pobrałem rozwiązanie „X-F/OSS” (nazwa fikcyjna) z licencją EUPL i zapisałem na nim swoje wartościowe pliki: wszystkich swoich klientów oraz prowadzoną z nimi od ponad trzech lat korespondencję mailową. Nagle, mój serwer X-F/OSS przestaje działać i tracę wszystkie dane – nie mam żadnych kopii zapasowych lub tylko „kopie w formacie X-F/OSS”, które są nie do odczytania i powielają błąd. W takim przypadku nie mogę domagać się odszkodowania z tytułu odpowiedzialności autora „X-F/OSS”.

Zrzeczenie się odpowiedzialności nigdy nie jest bezwzględne: licencjodawca może być odpowiedzialny na mocy przepisów o ustawowej odpowiedzialności za produkt w zakresie, w którym przepisy takie mają zastosowanie do utworu. Obowiązującym prawem jest prawo krajowe konkretnego państwa członkowskiego (jest to prawo państwa Unii Europejskiej, w którym licencjodawca mieszka lub ma siedzibę). Niektóre z przepisów krajowych są w istocie

bardziej wymagające w zakresie odpowiedzialności za produkt.

Dlatego też licencja EUPL (jak każda inna licencja, F/OSS lub licencja właścicielska) nie ogranicza sądu w ustalaniu „odpowiedzialności za produkt” w oparciu o ogólne zasady ochrony konsumenta.

Sama licencja EUPL przewiduje przypadki, w których autor ponosi odpowiedzialność: w przypadku umyślnego wykroczenia (na przykład autor dołączył do oprogramowania złośliwy wirus komputerowy) lub jeżeli oprogramowanie powoduje bezpośrednie szkody u osób lub w mieniu (na przykład, oprogramowanie jest systemem szczegółowej nawigacji samolotów i powoduje katastrofę lotniczą; oprogramowanie mierzy temperaturę sterylizacji narzędzi medycznych, a niewłaściwe obliczenia spowodują skażenie; oprogramowanie kontroluje skład powietrza w pomieszczeniu i spowoduje zatrucie). Jednakże są to przypadki ekstremalne, w których odpowiednie jednostki certyfikujące mogą sprawdzić oprogramowanie oraz certyfikować je na potrzeby proponowanego zastosowania. We wszystkich pozostałych okolicznościach EUPL powinna chronić autora przed roszczeniami wynikającymi ze szkód pośrednich: utraty danych, czasu, wizerunku, możliwości biznesowych itp.

Ponadto oprogramowanie rozpowszechniane w ramach EUPL zawiera konkretną gwarancję, że prawa autorskie do oprogramowania należą do licencjodawcy, tzn. licencjodawca ma prawo rozpowszechniania oprogramowania na mocy EUPL. Gwarancja ta jest ważna zarówno dla licencjodawcy, jak i licencjobiorcy. Dla licencjodawców (jeżeli są pierwotnymi autorami) jest to przypomnienie, że muszą zapewnić, iż mają prawa autorskie przed wydaniem licencji na oprogramowanie. Dla późniejszych współautorów, którzy



redystrybuują oprogramowanie jest to przypomnienie, że muszą zagwarantować, iż mają prawa autorskie do wszystkich modyfikacji, których dokonali. Dla licencjobiorców (końcowych użytkowników) jest to wzmocniona gwarancja na wypadek roszczeń z tytułu naruszenia praw autorskich, a nawet w przypadku roszczeń z tytułu praw patentowych: mogą sprawdzić, która część kodu oprogramowania jest kwestionowana i domagać się wyjaśnienia od autora.

Wyłączenie gwarancji i odpowiedzialności jest tak naprawdę powszechne dla wszystkich licencji na oprogramowanie (bezpłatne / typu „open source” lub właścicielskie). Jednakże wyłączenie jest bardziej uzasadnione w przypadku aplikacji typu „open source”, która

została przekazana, a nie sprzedana, która jest utworem będącym w trakcie opracowywania, która może być ciągle ulepszana przez wielu współautorów.

Wreszcie, jeżeli żądasz gwarancji wsparcia lub jakiegokolwiek rodzaju porozumienia o jakości usług (SLA), określającego jakość, częstotliwość, czas realizacji oraz cenę konkretnych świadczonych usług, możesz zawrzeć umowy o usługi lub inne porozumienia z organizacjami lub przedsiębiorstwami obsługującymi oprogramowanie EUPL, którego używasz, mogącymi dostarczyć gwarancję i ubezpieczenie od odpowiedzialności, najprawdopodobniej za opłatą.

3.6 Dalsza rozbudowa i użycie z innym oprogramowaniem

Możesz korzystać z oprogramowania EUPL w połączeniu z każdym innym oprogramowaniem bez ograniczeń. Jednakże jeżeli chcesz dalej rozpowszechniać oprogramowanie EUPL, które otrzymałeś, w tym możliwe ulepszenia, których dokonałeś, musisz to zrobić, wykorzystując do tego celu samą licencję EUPL lub licencję zgodną.

Jeżeli chcesz zmienić oprogramowanie EUPL lub połączyć je z innym oprogramowaniem w celu stworzenia nowego („zależnego”) oprogramowania, musisz postępować zgodnie z warunkami EUPL w zakresie opracowywania lub integracji oprogramowania. (zob. rozdział 4).

3.7 Czy można modyfikować EUPL?

Kolejna kwestia dotyczy tego, czy licencję może modyfikować użytkownik, na przykład „Czy mogę stworzyć licencję zależną?”. Odpowiedź jest oczywiście negatywna: EUPL jest urzędowym dokumentem, zatwierdzonym przez Komisję Europejską po latach konsultacji i przygotowań. Nie powinieneś go modyfikować lub tworzyć własnej „pochodnej licencji EUPL” i nazywać ją EUPL, „EUPL v. 2”, „EUPL plus” lub podobnie.

Licencja EUPL podlega prawom autorskim (© Wspólnota Europejska 2007) i nie jest sama w sobie „utworem licencjonowanym”, który można dowolnie modyfikować. Zgodnie z art. 5 (klausulą „copyleft”), korzystanie z EUPL dopuszcza się jedynie w przypadku dystrybucji lub przekazania utworów „na warunkach niniejszej licencji” (co oznacza bez modyfikacji postanowień licencji).

Oczywiście jest możliwe uzupełnienie licencji każdym innym porozumieniem związanym z usługami: integracją, wdrożeniem, wsparciem, rozszerzoną gwarancją, obsługą, itp. Jednakże, jak stwierdzono w art. 5, dodatkowe postanowienia lub warunki nie powinny zmieniać lub ograniczać warunków licencji EUPL.

Jeżeli EUPL nie pasuje do Twoich potrzeb, możesz zajrzeć na listę certyfikowanych licencji OSI celem sprawdzenia, czy inna istniejąca licencja, znajdująca się w powszechnym użyciu, nie pasowałaby lepiej do twoich potrzeb lub do potrzeb społeczności twoich programistów. Możesz również stworzyć swoją własną licencję, ale musisz mieć świadomość, że takie zadanie powinno być zarezerwowane dla specjalistów. W takim przypadku, nawet jeżeli pewne idee EUPL



mogą inspirować Twój utwór, nic w Twojej nowej oryginalnej licencji nie powinno sprawiać, że będzie ona mylona z EUPL, poprzez

powielenie jej nazwy, przynależności jej praw autorskich do Wspólnoty Europejskiej, jej formalnej organizacji lub jej treści.

4. Wydanie własnego oprogramowania w ramach EUPL

Licencja EUPL ma na celu ułatwienie dystrybucji oprogramowania, które posiadasz, zgodnie z zasadami F/OSS.

4.1 Warunki wstępne

Najważniejszym warunkiem wstępnym dla wydania oprogramowania w ramach licencji EUPL, jak to jest w przypadku wydawania każdego oprogramowania, jest upewnienie się, że posiadasz prawa do oprogramowania.

Musisz mieć świadomość warunków, zgodnie z którymi będziesz wydawał oprogramowanie, tak więc powinieneś zaznajomić się z licencją EUPL.

4.2 Sprawdź prawa własności oraz prawa własności intelektualnej (IPR) swojego własnego oprogramowania

Jeżeli oprogramowanie, które chcesz wydać zostało napisane w pełni przez Ciebie (lub Twoją organizację, tzn. podmiot prawny, który wyda oprogramowanie), wówczas posiadasz prawa autorskie do oprogramowania. W każdej innej sytuacji, musisz sprawdzić, kto napisał oprogramowanie oraz pod jakimi warunkami wolno Ci go używać i je rozpowszechniać.

Jeżeli oprogramowanie zostało napisane dla Ciebie przez kontrahentów, być może masz prawo do ponownego jego użycia i redystrybucji, lub być może jesteś nawet właścicielem oprogramowania – zależy to od warunków umowy, na mocy której oprogramowanie zostało dla Ciebie napisane. Dlatego też powinieneś znaleźć tę umowę i sprawdzić jej postanowienia dotyczące praw własności intelektualnej (IPR). Na przykład, jeżeli podpisujesz umowę z przedsiębiorstwem X („Kontrahentem”), sprawdź, czy Twoja umowa

EUPL jest licencją F/OSS. Chociaż sama licencja EUPL zawiera wszystkie warunki licencji, których będziesz używał, znajomość pojęć F/OSS jest przydatna dla osiągnięcia jak największych korzyści z wydania oprogramowania w ramach EUPL. W szczególności, jest ona przydatna dla zrozumienia zasad budowania społeczności F/OSS.

zawiera postanowienie podobne do poniższego:

„Prawa do wyników – własność intelektualna i przemysłowa”

Wszelkie wyniki lub wynikające z nich prawa, w tym prawa autorskie oraz inne prawa własności intelektualnej i przemysłowej, uzyskane podczas wykonywania Umowy, stanowią wyłączną własność <ZAMAWIAJĄCEGO>, który może je użytkować, publikować, scedować lub przenieść wedle własnego uznania, bez jakichkolwiek ograniczeń, w tym geograficznych”.

W nowych umowach zaleca się skupienie uwagi kontrahenta na Twoim zamiarze rozpowszechniania utworu w ramach licencji EUPL. Rzeczywiście, dzisiaj programiści korzystają z coraz większej liczby komponentów „open source” lub nawet komponentów „domeny



publicznej” i należy sprawdzić, czy licencja tych komponentów jest wystarczająco permissywna, aby umożliwić Ci rozpowszechnianie Twojego oprogramowania w ramach EUPL. Zaleca się zatem uzupełnienie powyższego postanowienia następującą treścią:

„W przypadku, gdy istnieją prawa własności przemysłowej lub intelektualnej przed zawarciem Umowy (co może mieć miejsce,

jeżeli Kontrahent zintegruje oprogramowanie „open source” w dostarczonym utworze), Kontrahent sprawdzi i zadba, aby cały dostarczony utwór mógł być przeniesiony, rozpowszechniony lub przekazany na mocy postanowienia licencji publicznej Unii Europejskiej (EUPL). Wyjątki od powyższego wymogu są możliwe jedynie po wcześniejszym zatwierdzeniu przez <ZAMAWIAJĄCEGO>”.

4.3 Stosowanie zasad F/OSS (budowanie społeczności)

Oczywiście możesz wydać oprogramowanie w ramach EUPL tylko po to, aby ułatwić innym korzystanie z niego, w którym to przypadku możesz nie być zainteresowany budowaniem wspierającej Cię społeczności „programistów ochotników” spoza swojej własnej organizacji. Jednakże jeżeli chcesz w pełni wykorzystać korzyści płynące z pracy w ramach społeczności korzystającej z oprogramowania „open source”, tzn. z możliwości zaangażowania innych organizacji i osób w obsługę i dalszy rozwój oprogramowania, powinieneś zapoznać się ze społecznością użytkowników i programistów, która najprawdopodobniej będzie chciała z Tobą współpracować nad dalszym rozwojem oprogramowania. Opracowanie IDABC „Wytyczne dla organów administracji publicznej w sprawie partnerstwa w ramach społeczności »open source«” stanowi przydatną lekturę w tym kontekście³.

4.4 Dlaczego licencja jest ważna?

Jak wiadomo, oprogramowanie jest chronione prawem autorskim. Bez licencji nie ma pozwolenia na wszelkie zmiany, ulepszenia, lokalizację (tłumaczenie). Ustawa o prawie autorskim daje właścicielowi utworu pewne prawa do niego oraz czyni bezprawnym korzystanie przez innych z utworu tak, jakby był on ich.

Pozwolenia takiego udziela właściciel (Licencjodawca) drugiej stronie (Licencjobiorcy) poprzez użycie Licencji, na przykład EUPL.

Będąc licencją F/OSS, EUPL chroni prawa pierwotnego autora, dając kolejnym użytkownikom i autorom swobodę w użytkowaniu oprogramowania tak, jakby było ono ich własnym utworem.

Prawo do ponownego użycia wcześniejszych utworów jest istotnym „czynnikiem ułatwiającym” dla współczesnego programowania, w którym mnogie komponenty oprogramowania są ze sobą powiązane lub zestawiane. Dlatego też rzeczą istotną jest ustanowienie, aby istniała odpowiednia licencja dla wszystkich komponentów oraz – w przypadku, gdy komponenty są dostarczane w ramach kilku licencji oraz jeżeli wynikły utwór musi być publicznie redystrybuowany – aby te licencje były ze sobą zgodne.



³ Opublikowano na stronie IDABC:
<http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=19295>

4.5 Decyzja o publikacji oprogramowania w ramach licencji F/OSS

Jeżeli czytasz niniejsze wytyczne, prawdopodobnie masz już świadomość, że dzielenie się oprogramowaniem jest jednym z najbardziej efektywnych sposobów zwiększenia jego wykorzystania, zwiększenia jego jakości (umożliwiając innym programistom sprawdzenie, ulepszenie lub poszerzenie cech funkcjonalnych) i zaoszczędzenia kosztów poprzez uniknięcie „ponownego odkrywania Ameryki”. Takie dzielenie się zostało jednogłośnie rekomendowane organom administracji publicznej przez ministrów europejskich odpowiedzialnych za politykę administracji elektronicznej. Najlepszym środkiem realizacji tego zadania jest licencja

4.6 Decyzja o wyborze EUPL jako licencji

Wyboru licencji dystrybucyjnej należy dokonywać bardzo wcześnie, gdyż określa ona prawa współprogramistów i trudno jest później zmienić początkowy wybór.

Jeżeli licencjodawca chce uniknąć jakiegokolwiek wyłącznego „przywłaszczenia” swojego oprogramowania przez osobę trzecią (takie stanowisko na ogół zajmują organy administracji publicznej), wybór EUPL zaleca się z kilku powodów:

- Po raz pierwszy, organ publiczny wielkości Komisji Europejskiej oficjalnie opracował i zatwierdził licencję F/OSS na wydanie swojego oprogramowania.
- Licencja EUPL jest prawomocna we wszystkich językach urzędowych Unii

4.7 Licencja musi zostać wskazana w kodzie źródłowym

Wybór licencji musi być podany w miejscu udostępnienia oprogramowania (na przykład na stronie internetowej). Nie ma potrzeby umieszczania tam rzeczywistego tekstu licencji, gdyż nazwa i link do tekstu oryginalnej licencji skuteczniej zapewni odniesienie do

F/OSS. Choć istnieje wiele innych wytycznych na temat wykorzystania oprogramowania typu „open source” w sektorze publicznym, dzięki tym wytycznym oraz EUPL nie musisz na ogół zamartwiać się zrozumieniem wszystkich kwestii związanych z oprogramowaniem „open source”.

EUPL ma w szczególności służyć ułatwieniu ponownego wykorzystania oprogramowania sektora publicznego, ochronie inwestycji dokonanych przy udziale pieniędzy podatników oraz objaśnieniu kwestii, które mogą dotyczyć Ciebie jako użytkownika oprogramowania.

Europejskiej, w poszanowaniu zasady różnorodności językowej, o której mowa w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.

- W EUPL uwzględniono specyfikę i różnorodność prawodawstwa państw członkowskich i prawodawstwa wspólnotowego (terminologię prawa autorskiego, informacje, gwarancje, odpowiedzialność, obowiązujące prawo i jurysdykcję).
- EUPL zapewnia zgodność na niższych szczeblach z innymi najbardziej właściwymi licencjami (w tym z najbardziej popularną, GPL v. 2).

pojedynczego źródła.

W ten sposób informujemy opinię publiczną o tym, w ramach jakiej licencji wydane będzie oprogramowanie. Nie jest to jednak działanie wystarczające z prawnego punktu widzenia,



zgodnie z którym sam kod oprogramowania musi odnosić się do licencji lub zawierać licencję. Standardowym rozwiązaniem w tym przypadku jest umieszczenie pełnego tekstu licencji w pliku zwanym „KOPIOWANIE” (lub „LICENCJA”), a następnie umieszczenie krótkiej notatki w górnej części każdego pliku źródłowego ze wskazaniem praw autorskich,

daty, posiadacza oraz licencji, oraz informacją dla czytelnika, gdzie można znaleźć pełny tekst licencji.

Przykład „krótkiej notatki” dla oprogramowania rozpowszechnianego w ramach EUPL znajdziemy poniżej:

```
/*
* Prawa autorskie 2007 TWOJA-ORGANIZACJA4
*
* Oprogramowanie chronione licencją EUPL, Wersja 1.1 lub -
z chwilą ich zatwierdzenia przez Komisję Europejską -
późniejszymi wersjami EUPL („Licencja”);
* Nie wolno korzystać z tego utworu w sposób inny niż
zgodnie z Licencją.
* Kopia Licencji dostępna jest pod adresem:
*
* http://ec.europa.eu/idabc/eupl5
*
* Z wyjątkiem przypadków wymaganych obowiązującym prawem
lub uzgodnionych na piśmie, oprogramowanie
rozpowszechniane w ramach Licencji jest rozpowszechniane
w „ISTNIEJĄCEJ FORMIE”,
* BEZ JAKIEGOKOLWIEK RODZAJU GWARANCJI LUB WARUNKÓW,
wyraźnych lub dorozumianych.
* W celu poznania szczegółowych postanowień dotyczących
pozwoleń i ograniczeń w ramach Licencji, należy zapoznać
się z treścią licencji.
*/
```

W powyższym przykładzie pierwotny autor akceptuje późniejsze wersje EUPL, które mogą być opublikowane przez Komisję Europejską. Rozpowszechnianie „w ramach EUPL” bez wskazania numeru wersji ma ten sam skutek, lecz w mniej wyraźny sposób.

Natomiast jeżeli pierwotny autor chce ograniczyć swoją akceptację do konkretnej wersji EUPL (oraz mieć na późniejszym etapie swobodę decydowania o przyjęciu nowych wersji), licencja powinna mieć następujące brzmienie:

```
* Oprogramowanie chronione licencją EUPL, tylko Wersja 1.1
(„Licencja”);
```

Wydając licencję w ten sposób sprawiamy, że każda późniejsza wersja EUPL nie będzie miała zastosowania do utworu lub do utworów zależnych, bez zgody pierwotnego autora. Zaleca się termin „tylko”, gdyż czyni on warunki licencji bardziej wyraźnymi.

⁴ Wszystkie pierwsze i ostatnie lata publikacji modyfikacji, na przykład „2005, 2007”

⁵ Szczególnie w przypadku licencji EUPL, która ma urzędową wartość we wszystkich językach Unii Europejskiej, strona ta powinna być sprawdzona (a kopię licencji najlepiej umieścić na stronie internetowej i przekazać na etapie ściągania programu celem uniknięcia niespodziewanej modyfikacji URL).



4.8 Najlepsze praktyki dotyczące „ustanowienia” kontraktu EUPL

W ramach relacji pomiędzy właścicielem projektu z licencją EUPL (liderem lub przedsiębiorcą) a wszystkimi innymi zainteresowanymi stronami (które powinny stosować warunki EUPL) należy postępować w sposób następujący:

- poinformować bezpośrednio, że oprogramowanie (lub konkretne komponenty) posiadają licencję EUPL. Informacja ta powinna znaleźć się na stronie internetowej projektu, oraz na „najwyższej” stronie z odniesieniem do projektu lub go opisującej. Na przykład, należy umieścić widoczną wzmiankę „Posiada licencję **EUPL**”.
- W powyższej wzmiance, stworzyć link od terminu EUPL powyżej do URL, pod którym można zapoznać się i pobrać tekst w różnych językach: <http://ec.europa.eu/idabc/eupl>
- Umieścić kopię EUPL oraz konkretne pole wyboru wewnątrz aplikacji, która steruje procesem pobierania lub przekazywania oprogramowania. Umożliwisz odwiedzającemu pobranie rozpowszechnianego oprogramowania z repozytorium. W aplikacji należy zawrzeć

formułkę: „*Proszę uważnie przeczytać poniższe warunki uzyskania licencji EUPL*”, następnie wymagać zaznaczenia pola „*Zgadzam się*” umieszczonego pod podstawą okna wyświetlającego pełny tekst licencji. Proces pobierania powinien być kontynuowany tylko, jeżeli pole to zostało zaznaczone.

Z myślą o takim przeznaczeniu wersja TXT licencji EUPL została udostępniona na stronie www.osor.eu

- W przypadku oprogramowania rozpowszechnianego za pośrednictwem mediów fizycznych (takich jak nośniki usb, CD-ROM-y lub DVD-ROM-y) nadal zaleca się umieszczenie samej kopii licencji EUPL: powinieneś skopiować wersję TXT do pliku nazwanego „Licencja”.

Ponadto możesz (jest to opcja) zajrzeć na odpowiednie strony internetowe IDABC, na których można znaleźć więcej objaśnień i artykułów na temat EUPL: (<http://ec.europa.eu/idabc/en/document/5425>).



4.9 Nie ma potrzeby rejestrowania zgody zatwierdzającej licencjodawców

Licencja obowiązuje, nawet jeżeli nie będziesz prowadził rejestru użytkowników, którzy zgadzają się na warunki licencji. Jest to funkcją tego, jak ustawa o prawie autorskim odnosi się do Twojego oprogramowania.

Licencja stworzy skutek prawny w momencie użycia oprogramowania (ze wzmianką, iż kod oprogramowania jest chroniony licencją EUPL), a użycie takie objawia się przez prosty fakt wykonywania jakiegokolwiek z praw przyznanych przez licencję, na przykład rozlokowanie oprogramowania w różnych działach Twojej organizacji, w siedzibach klientów (jeżeli jesteś organizacją komercyjną) lub w komputerach klientów (jeżeli jesteś

organizacją sektora publicznego) lub w miejscach przekazujących je poprzez Internet, tworzących lub rozpowszechniających kopie lub utwór zależny.

Jednakże przydatne może być zapisanie danych kontaktowych osób, które pobierają Twoje oprogramowanie. Aby „znać swoich użytkowników”, wiele repozytoriów prosi odwiedzających o dokonanie rejestracji z „identyfikatorem” (nazwą) oraz prosi o inne dane (adres, telefon itp.), w tym unikalny adres poczty elektronicznej, gdzie zostanie im wysłane hasło. Informacje te, w połączeniu z rejestracją adresu IP, mogą zapewnić Ci pozyskanie danych o ogólnym zastosowaniu jeszcze przed pobraniem oprogramowania, jednak



wiarygodność takiego „uwierzytelnienia” opiera się na danych wprowadzonych przez drugą stronę oraz na jej dobrej woli. Chociaż warto znać swoich użytkowników, takie

gromadzenie danych nie jest wymagane do ustanowienia praw i obowiązków wynikających z EUPL.

4.10 Repozytorium, w którym należy udostępnić kod źródłowy

Możesz oczywiście opublikować swoje oprogramowanie na własnej stronie internetowej. Jednakże najlepiej, gdy kod źródłowy dla Twojego oprogramowania będzie opublikowany w repozytorium, które zapewnia łatwą obsługę i rozwój oprogramowania typu „open source”. Ograniczy to również wymagania Twojej własnej strony internetowej w zakresie szerokości pasma.

4.11 Jak i gdzie ogłosić swoją decyzję?

Jeżeli wydajesz oprogramowanie, chcesz, aby korzystali z niego inni ludzie. Tak się może stać jedynie wtedy, jeżeli ludzie, którzy mogą być zainteresowani Twoim oprogramowaniem, będą o nim wiedzieli.

Powinieneś przygotować i rozpowszechnić na szeroką skalę informacje o Twoim oprogramowaniu – oraz jego wydaniu w ramach EUPL – wśród społeczności użytkowników, którzy mogą być zainteresowani Twoim oprogramowaniem. Oto pewne sugestie dotyczące tego, jak to zrobić:

Należy zauważyć, że publikacja w specjalistycznych „kuźniach” lub repozytoriach oprogramowania „open source” nie ogranicza Twojej kontroli nad opracowywaniem i modyfikacją Twojej oficjalnej wersji oprogramowania.

- Przygotuj jednostronicową notatkę opisującą funkcjonalność Twojego oprogramowania, docelowych użytkowników oraz informującą, że jest ono wydane w ramach licencji F/OSS (EUPL).
- Rozpowszechnij tę notatkę wśród interesujących cię społeczności – dla oprogramowania europejskiego sektora publicznego może ona obejmować na przykład Obserwatorium oraz repozytorium „Open Source” IDABC (www.OSOR.eu), stronę internetową ePractice.eu, strony internetowe Twojego organu administracji, itp.
- Opublikuj oprogramowanie w repozytorium, które zwykle odwiedza interesująca Cię społeczność.



5. Opracowywanie lub integrowanie oprogramowania z licencją EUPL

5.1 Zasady opracowywania F/OSS

W ramach EUPL możesz wydawać każde oprogramowanie, jakie posiadasz (opracowane przez Ciebie, przez Twoich pracowników lub Twoich kontrahentów stosownie do przypadku).

Jednakże jeżeli opracowujesz oprogramowanie od początku z zamiarem wydania go w ramach EUPL, korzystanie z zasad opracowywania F/OSS da Ci najwięcej korzyści. Zasady te obejmują:

- Przyjęcie konstrukcji modułowej, w której komponenty „komunikują się” bez łączenia wszystkich kodów oprogramowania.
- Pracę we wspólnym środowisku (zapewnienie systemu zarządzania wersji oraz innych narzędzi umożliwiających pracę zdalną oraz kierowanie społecznością Twoich programistów).
- Dokumentację aplikacji oraz wszystkich modułów w ustandaryzowanym formacie.

- Silne przywództwo oraz zarządzanie projektem, zgodne z podejściem, które jest otwarte na udział zewnętrzny oraz przyjmowanie pomysłów innych, jednocześnie utrzymując kontrolę nad projektem oraz wytyczając kierunek.
- Efektywny interfejs pomiędzy społecznościami (będący dobrym środkiem komunikacji).

Opracowanie IDABC „Wytyczne dla organów administracji publicznej w sprawie partnerstwa w ramach społeczności »open source«” zawiera dalsze szczegółowe informacje dotyczące tego, jak pracować ze społecznościami „open source” oraz używać zasad opracowywania F/OSS:

<http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=19295>



5.2 Jak EUPL umożliwia Ci integrację i łączenie oprogramowania

Podobnie jak inne licencje F/OSS, EUPL służy temu, aby oprogramowanie można było rozszerzać, modyfikować oraz ponownie wykorzystywać w połączeniu z innym oprogramowaniem.

Dosyć często, oprogramowanie jest rozszerzane poprzez integrację pewnego istniejącego kodu oprogramowania z kodem źródłowym Twojego utworu, lub poprzez ścisłe połączenie Twojego utworu z komponentami istniejącego oprogramowania, które są Ci udostępniane w ramach ich własnych licencji. W takich przypadkach efektem integracji/połączenia jest tak zwany „utwór zależny”. Ewentualna dystrybucja utworu zależnego wymaga, aby wszystkie komponenty miały zgodne licencje.

Dzięki tej jedynej w swoim rodzaju klauzuli zgodności EUPL ma na celu ułatwienie

produkcji i dystrybucji utworów zależnych. EUPL osiąga ten cel w następujące sposoby:

- zapewnia, aby wszyscy odbiorcy oprogramowania mieli dostęp do kodu źródłowego. To umożliwia im przestudiowanie, jak działa oprogramowanie.
- zapewnia, aby wszyscy odbiorcy oprogramowania mieli prawo dokonania zmian. To umożliwia im modyfikację, rozszerzenie oraz ponowne wykorzystanie oprogramowania.
- Zapewnia, aby utwory zależne były dystrybuowane w ramach tej samej lub zgodnej licencji. To zapewnia, aby powstałe oprogramowanie było również dostępne do przestudiowania, modyfikacji oraz dalszej rozbudowy.



5.3 Dlaczego integracja jest przydatna - dlaczego licencje mogą ograniczać integrację

Organizacje, w szczególności organy administracji publicznej, wydają miliardy euro na tworzenie oprogramowania, które jest często powielane. Ponowne wykorzystanie tego oprogramowania może zaoszczędzić wiele pieniędzy, wysiłku i czasu, oraz również umożliwić dzielenie się zasobami i wynikami we wszystkich organizacjach oraz pomiędzy organizacjami, zamiast ciągle „ponownie odkrywać Amerykę”. Zaletą licencji F/OSS, takich jak EUPL, jest umożliwienie integracji i ponownego wykorzystania oprogramowania.

5.4 Szczegółowe kwestie związane z EUPL

EUPL nie znajduje się jeszcze w powszechnym użyciu. Dlatego też może być trudno znaleźć istniejące komponenty, które są licencjonowane w ramach EUPL w celu połączenia ich z Twoim oprogramowaniem EUPL.

Jednakże z oprogramowaniem EUPL można łączyć oprogramowanie chronione w ramach różnych licencji F/OSS. Tak jest w przypadku wszystkich komponentów, które są licencjonowane w ramach licencji, które nie nakładają ograniczeń na przyszłe licencjonowanie (wszystkie „licencje

5.5 Zgodność z innymi licencjami

Wiele licencji F/OSS dopuszcza rozpowszechnianie zmodyfikowanych wersji oryginalnego oprogramowania w ramach innej licencji, w tym w ramach EUPL. Takie oprogramowanie może następnie być połączone z oprogramowaniem EUPL, z rozpowszechnianiem powstałego utworu w ramach EUPL.

Jednak w niektórych intensywnie używanych licencjach, nalega się, aby zmodyfikowane utwory były rozpowszechniane w ramach tej samej licencji. Zwykle, czyni tak również EUPL.

Jednakże jeżeli zasadniczo połączymy oprogramowanie EUPL z oprogramowaniem

Wszystkie licencje właścicielskie ograniczają integrację i ponowne wykorzystanie, gdyż kod źródłowy nie jest automatycznie dostępny.

Niektóre licencje F/OSS ograniczają integrację poprzez wymaganie użycia tej samej licencji w zmodyfikowanych utworach. Dla odmiany, EUPL umożliwia integrację z oprogramowaniem rozpowszechnianym w ramach kilku powszechnie używanych licencji F/OSS (zob. sekcja 5.5).

permisywne”, jak na przykład MIT lub BSD). Nawet oprogramowanie dystrybuowane w ramach powszechnych licencji, które nakładają pewne ograniczenia w zakresie ich dalszego rozwoju można połączyć z EUPL, wykorzystując klauzulę zgodności (zob. sekcja 5.5).

Należy zauważyć, że charakter EUPL jako licencji, którą posługuje się europejski sektor publiczny, powinien zapewnić, aby w niedalekiej przyszłości znacząca ilość oprogramowania sektora publicznego była dostępna w ramach niniejszej licencji.

rozpowszechnianym w ramach „licencji zgodnej”, EUPL umożliwia dystrybucję powstałego oprogramowania w ramach licencji zgodnej zamiast rozpowszechniania w ramach samej EUPL.

Obecnie licencjami zgodnymi z EUPL są:

- Powszechna Licencja Publiczna GNU (GNU GPL v. 2)
- Licencja na Oprogramowanie „Open Source” (OSL) v. 2.1, v. 3.0
- Powszechna Licencja Publiczna v. 1.0
- Licencja publiczna Eclipse v. 1.0
- CeCILL v. 2.0



Lista ta nie będzie już krótsza (przy czym ważnej licencji wydanej na mocy licencji zgodnej na powiązany lub połączony utwór i tak nie można

odwołać), ale może ulec wydłużeniu (na przykład o ewentualne późniejsze wersje powyższych licencji).

5.6 Łączenie utworów z różnymi licencjami

W ramach tego samego rozwiązania, można skorzystać z różnych komponentów oprogramowania rozpowszechnianych w ramach różnych licencji F/OSS (w tym EUPL) oraz używać lub rozpowszechniać je razem (tj. w tym samym pakiecie, na tym samym CD-Rom-ie). Ten rodzaj integracji, w której komunikują się razem różne komponenty w celu zapewnienia cech funkcjonalnych, nie łączy różnych kodów źródłowych. Dlatego też każde oprogramowanie wykorzystuje się i rozpowszechnia w ramach warunków jego własnej licencji. W takim przypadku nie ma żadnych kwestii zgodności pomiędzy licencjami. Przeciwnie, jeżeli połączenie oprogramowania obejmie swoim zakresem modyfikację lub łączenie ich kodu źródłowego, powstanie „utwór zależny”, dla którego, w przypadku planowania dystrybucji,

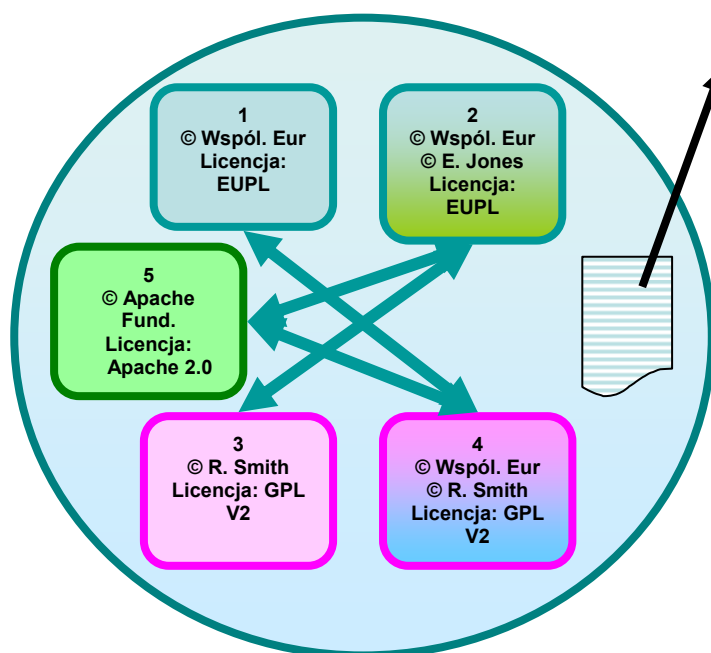
należy sprawdzić zgodność licencji.

Ponadto możesz opracować oprogramowanie, wykorzystując ramy właścicielskie (na przykład Microsoft.Net lub Biztalk) oraz wydać je w ramach EUPL, z tych samych powodów, dla których tworzone są tysiące programów „open source” działających w ramach platformy właścicielskiej (na przykład Microsoft Windows). W takim przypadku, możesz wydać w ramach EUPL konkretny kod, który stworzyłeś, a wszelkie wymagane biblioteki właścicielskie lub środowiska programistyczne muszą być wykorzystane i zakupione od ich sprzedawcy oraz rozpowszechnione w ramach ich własnych indywidualnych warunków licencyjnych.



Praktyczny przykład:

Aplikacja X



Plik read-me.

Niniejsza aplikacja jest chroniona prawem autorskim © 2007 Wspólnota Europejska. Proszę uwzględnić również wszystkie pozostałe odniesienia do praw autorskich zamieszczone we wszystkich zastosowanych komponentach. Komponenty 1,2 mają licencję EUPL v.1.1. Komponenty 3,4 mają licencję GPL V 2. Komponent 5 ma licencję Apache 2.0.



Wykres 4: Integracja różnych komponentów

Założmy, że Komisja Europejska (dla przykładu możesz utożsamić się z własną organizacją) rozpowszechnia „Aplikację X”, która jest modułowa i zawiera 5 komponentów. Te komponenty nie są łączone w pojedynczy plik kodu źródłowego, ale „komunikują się” ze sobą (poprzez wymianę danych lub parametrów).

Komponent 1 został stworzony przez Komisję Europejską (pisany całkowicie przez jej pracowników lub kontrahentów). Dlatego też może być oznaczony następująco:

© Wspólnota Europejska
Licencja w ramach EUPL

Komponent 2 został stworzony przez Komisję Europejską, ale nie został napisany całkowicie przez jej pracowników lub kontrahentów: oni dostosowali oraz rozszerzyli istniejące oprogramowanie licencjonowane w ramach permissywnej licencji BSD. Właścicielem praw autorskich komponentu BSD jest E. Jones. Dlatego zmodyfikowany komponent może być oznaczony następująco:

© Wspólnota Europejska
© E. Jones (w przypadku gdy powielany jest oryginalny kod, zachowujemy oryginalne oznaczenia praw autorskich)
Licencja w ramach EUPL

Komponent 3 nie był modyfikowany, został utworzony przez niejakiego pana R. Smitha i

licencjonowany w ramach GPLv2. W tym przypadku oznaczenie pozostaje bez zmian:

© R. Smith
Licencja w ramach GPLv2

Komponent 4 został objęty licencją w ramach GPLv2. Nie było możliwe lub właściwe – z przyczyn technicznych – uniknięcie połączenia kodu EUPL stworzonego przez Komisję Europejską z oryginalnym kodem źródłowym, którego autorem był pan R. Smith. Ponieważ EUPL akceptuje GPLv2 jako licencję zgodną, komponent będzie oznaczony następująco:

© R. Smith
© Wspólnota Europejska (w przypadku, gdy kod EUPL został dołączony/połączony)
Licencja w ramach GPLv2

Komponent 5 jest w tej samej sytuacji co komponent 3: nie był modyfikowany i pozostanie oznaczony następująco:

© Fundacja Apache
Licencja w ramach Apache v. 2

Aplikacja będzie dostarczona z plikiem *read-me* odsyłającym (lub podającym link) do odpowiedniej dokumentacji i podającym szczegóły obowiązujących licencji.



5.7 Wpływ klauzuli zgodności EUPL na warunki licencjonowania innego utworu

Czy EUPL może być użyta jako „most” do przekształcenia warunków licencjonowania innego utworu, na przykład przejście z GPLv2 na OSL, Eclipse, CeCILL lub Powszechną Licencję Publiczną (*Common Public Licence*)?

Nigdy, z wyjątkiem przypadku, gdyby było to

już dopuszczone przez postanowienia licencji tego innego utworu. W przypadku połączenia oprogramowania z EUPL z innym oprogramowaniem licencjonowanym w ramach zgodnej licencji „copyleft”, ta druga licencja będzie użyta bez modyfikacji.



6. Nowe wersje EUPL

Podobnie jak w przypadku wielu umownych tekstów odniesienia oraz w szczególności ponieważ EUPL ma tak wiele wersji językowych, nieuchronne jest dostosowywanie, w zależności od przypadku, tekstu EUPL do zmian praktyk, technologii, obowiązujących przepisów lub słownictwa.

Zgodnie z art. 13 EUPL, Komisja Europejska może publikować nowe wersje EUPL, jeżeli jest to „pożądane i uzasadnione” oraz „bez zawężania zakresu praw przyznanych na mocy licencji”. Oznacza to, że:

Komisja Europejska może aktualizować licencję, uwzględniając nowe kwestie prawne i technologiczne, które w innym przypadku uniemożliwiałyby licencji funkcjonowanie zgodne z zamierzeniem.

Jakakolwiek nowa wersja nie zmienia fundamentalnych cech licencji, takich jak przyznane wolności, zwolnienie z odpowiedzialności, lub jej charakter wzajemny (lub „copyleft”), co oznacza, że niedopuszczone będzie wyłączenie przywłaszczenie licencjonowanego utworu.

Kluczowym słowem w tym akapicie jest słowo **uzasadniony**. Komisja Europejska może rzeczywiście aktualizować licencję, na przykład aby poradzić sobie z nowymi lub wcześniej nie znanymi problemami, które w innym przypadku uniemożliwiałyby licencji funkcjonowanie zgodne z zamierzeniem. Jednakże wszelkie takie zmiany muszą być uzasadnione, co oznacza, że nie mogą ingerować w podstawowe cechy licencji, takie jak przyznane wolności, zwolnienie z odpowiedzialności, lub jej charakter wzajemny (lub „copyleft”).

Każda nowa wersja licencji będzie publikowana z unikalnym numerem wersji.

Należy zwrócić uwagę, że nowe wersje mają zastosowanie do już licencjonowanego

oprogramowania, jeżeli było ono licencjonowane bez odwołania do wyraźnie określonego numeru wersji, lub z wyraźnym postanowieniem, że późniejsze wersje stają się obowiązujące. Ze względu na treść wcześniejszej wersji art. 13 w EUPL v. 1.0 („nowa wersja staje się wiążąca natychmiast po uzyskaniu wiedzy o jej publikacji”) jest również tak w przypadku oprogramowania, które było formalnie licencjonowane w ramach „EUPL v. 1.0”. Zasada zmienia się dla późniejszych wersji: jeżeli pierwotny autor formalnie udzieli licencji w ramach „EUPL v. 1.1”, ta konkretna wersja pozostanie obowiązująca (dopóki pierwotny autor, w odpowiednim przypadku, nie zdecyduje się na nowszą wersję).

Zgodnie z innymi postanowieniami art. 13 „wszystkie zatwierdzone przez Komisję Europejską wersje językowe niniejszej licencji mają taką samą wartość. Strony korzystają z dowolnej wersji językowej.”

To postanowienie (które nie ma obecnie odpowiednika na całym świecie) chroni zarówno licencjodawcę jak i odbiorcę (lub licencjobiorcę).

Nowe wersje językowe, na przykład jeżeli Unia Europejska zostanie poszerzona o jedno lub więcej państw członkowskich, uzyskałyby tę samą wartość po zatwierdzeniu i opublikowaniu przez Komisję Europejską. Ponadto Komisja może poprawić błędy formalne celem zapewnienia, zależnie od przypadku, aby wszystkie wersje językowe licencji były równorzędne. W takich przypadkach numer wersji nie będzie modyfikowany.

Wreszcie, należy zauważyć, że Komisja Europejska może zawsze przewidzieć rozszerzenie wykazu zgodnych licencji przedstawionego w załączniku do EUPL.



7. Podsumowanie

Każdego dnia na świecie 1,5 mln osób (programistów) współpracuje w ramach ponad 200 000 projektów związanych z oprogramowaniem bezpłatnym / „open source”, tworząc oprogramowanie, które jest używane przez ponad miliard użytkowników.

Menedżerowie z dobrze znanych przedsiębiorstw komercyjnych, takich jak IBM, Microsoft, SUN, Bull, Oracle, udzielają licencji na oprogramowanie bezpłatne / „open source” i budują wokół niego część swojego biznesu i strategii marketingowej. Nawet zwykli sprzedawcy oprogramowania korzystają z szansy poszerzenia swojej bazy użytkowników i programistów, rozpowszechniając konkretne materiały bezpłatne / „open source”.

Organy administracji publicznej, które produkują znaczące ilości oprogramowania na potrzeby administracji elektronicznej (e-Government), pozostają daleko w tyle w rozpowszechnianiu takich materiałów; oprogramowanie takie umożliwia innym organom, administracji, być może z innych państw, ponowne użycie, ulepszanie i dostosowanie programów do swoich potrzeb, zamiast tworzenia go od początku.

Licencja EUPL musi być postrzegana jako narzędzie ułatwiające taką optymalizację i dzielenie się zasobami. Powinna zwiększyć świadomość dotyczącą możliwości rozpowszechniania materiałów bezpłatnych / „open source” i zachęcić wszystkie zainteresowane strony do podążania za przykładem stworzonym przez Komisję Europejską, która wydała swoje własne oprogramowanie w ramach licencji EUPL.





<http://ec.europa.eu/idabc/eupl>

<http://www.osor.eu/eupl>